

Konferenssin yhteenveto

24. kalottikonferenssi Kolarin Ylläksellä on päättymässä. Olemme kuulleet jo olennaisimmat yhteenvedot eri työskentelykanavilta ja konferenssin julkilausuman eli terveisemme maittemme hallituksille.

Voimme kaikki arvioida itse kukin oman kokemuksemme kautta, onnistuiko konferenssi niissä tavoitteissa, joita se asetti itselleen.

Tarkoituksena oli, että tämänkertainen kalottikonferenssi nousee aihepiiriltään ja sisällöltään suoraan siitä maaperästä, minkä päällä se fyysisesti pidetään.

Konferenssin juurten piti olla syvällä ja levittäytyneenä laajalle Meänmaahan – Suomen, Ruotsin ja Norjan valtioiden raja-alueelle Tornionlaaksossa. Konferenssin piti kasvaa tästä maaperästä kuin suuren puun, joka levittää sitten oksansa erisuuntiin ja latvansa kohti korkeuksia.

Juuren piti imeä voimansa alueen yhteisestä historiasta – ajoilta, jolloin kansallisvalitiot eivät vielä olleet luonnottomilla rajoillaan rikkoneet yhteistä kulttuuri- ja talousaluettamme. Keskustelut rajaesteistä ja niiden aiheuttamista ongelmista Kalotin ihmisille, nousee juuri tuosta näkökulmasta. Olemme käsittäakseni saaneet jälleen kerran kokemuksen siitä, miten toisin asiat voisivat olla, elleivät rajat olisi nousseet sekä henkiseksi muuriksi että käytännössä monella tavalla hallintoa, kauppaa, tuotantoelämää ja liikkumista estäviksi aidoiksi.

Aina kun puhumme rajaesteistä, puhumme samalla siitä mahdollisuudesta, joka Kalotin alueeseen sisältyy, mutta joka näytetään menettävän – lopullisestiko, kysyn?

Meidän on tehtävä itsellemme tämä kysymys: tahdommeko todella itse täällä kalotilla poistaa rajaesteet vai olemmeko jo niin sisäistäneet valtioidemme iskostaman ajattelutavan, että vain puhumme asiasta lämpimiksemme, mutta tosiasiasa emme tahdokaan enää rakentaa rajatonta yhtenäistä Pohjoiskalottialuetta.

Sillä seuraavan asian sanon todella painokkaasti: Oslo, Tukholma ja Helsinki eivät tosiasiasa halua poistaa rajaesteitämme. Pääkaupunkiemme näkökulmasta asiaa katsoen tapahtuisi nimittäin täydellinen vallankumous, jos Pohjoisesta Kalottialueesta tulisi rajaton kaupan, kulttuurin ja teollisuuden alue. Tämä alue on yksi maailman rikkaimmista. Ilmaston muutos näyttää vahvistavan tämän alueen mahdollisuuksia. Jos tämä olisi yhtä rajatonta aluetta, se olisi varsin lyhyen ajan kuluessa kaikkien katseitten kohteena. Painopiste taloudellisessa toiminnassa siirtyisi pohjoiseen – meistä tulisi se rikas Pohjoinen – kuten Italiassa on käynyt. Siellähän etelä on köyhä ja pohjoinen käytännössäkin rikasalue.

Ei tästä syystä Oslo, Tukholma ja Helsinki tahtovat pitää yllä nykyistä statusquota, jotta saavat pitää yllä valheellista viestiään siitä, kuinka pohjoiset alueet ovat mukana valtioille! Huomamme kai itse, kuinka meitä aivopestään valheella, koska halutaan säilyttää itsellä valtaa ja voimaa.

Jos me aiomme vakavasti jatkaa uskottavalla tavalla kalottikonferenssien sarjaa, meidän on joka kerta tehtävä työtä ja uskottava aidosti siihen, että me todella pyrimme rajattomaan Pohjoiskalottialueeseen.

Juuret ovat siis jakamattomassa yhteisessä historiallisessa alueessamme.

Rungon piti kasvaa tässä konferenssissa alueen väestöstä. Kuulimme Nils-Gustav Lundgrenin pessimistiset faktat, joihin hän oli päätenyt Norrbottenin väestörakennetta tutkiessaan. Emme voi kiistää hänen johtopäätöksiään siitä, että ikärakenne on erittäin huolestuttava monissa kalotin kunnissa ja kylissä. Mutta toisenlaisiakin merkkejä on. Tällä alueella, jossa nyt olemme, on väestökato käytännössä viimeisen seitsemän vuoden aikana pysähtynyt. Ikärakenne ei ole vielä muuttunut tarpeeksi, jotta tulevaisuus olisi pelastettu. Mutta merkkejä valoisammasta on olemassa. Nuoret ovat nyt optimistisempia. Usko tulevaisuuteen on noussut ja vahvistunut. Erot eri kuntien ja seutukuntien välillä ovat silti yhä erittäin suuret myös maakuntiemme sisällä ja välillä.

Oksat muodostuivat elinkeinoelämästä. Olemme saaneet siitä monipuolisen kuvan. Tiedämme, että juuri eri toimintojen yhteensovittaminen rikkaan, mutta herkän luonnon keskellä on haastava tehtävä. Tutkimus ja perinteitten tuntemus sekä kokemus ovat tässä välttämättömiä. Kaivosteollisuus, matkailu, poronhoito, maa- ja metsätalous, kalastus – ne kaikki ovat tämän alueen peruselinkeinoja. Kun vielä lisäämme tähän öljyn ja kaasun olemme piirtäneet kuvan maailman rikkaimmasta alueesta – omasta alueestamme. Meidän on itse oltava aktiivisia ja valppaita, kun täällä paikallisessa hallinnossa luomme edellytyksiä tuolle toiminnalle.

Konferenssi on antanut tähän kaikkeen ajattelun aiheita. Nuorten näkökulma on tuonut ylisukupolvista ajattelua ja avannut silmiämme katsomaan tulevaisuutta myös lastemme ja lastenlastemme silmin. Toivottavasti otamme vakavasti senkin näkökulman.

Konferenssin latva kurottautuu kohti taivasta. Juurista asti voimansa imevä kulttuuri, henkinen ja hengellinen perintömme avaa meille näköaloja kauas ja korkealle. Tämän tunturin toisella puolella on ulkoilmateatterissa ollut menossa tämän alueen ihmisten historiaa kuvaava laulunäytelmä. Tässä epäonnistuimme – olisimme halunneet koko

konferenssiväen näkevän sen ja kokevan silmiensä edessä ja monilla aisteillaan teatterin keinoin kuvattuna ihmisen historiaa, tunteja ja elämyksiä --- kulttuuria siis. Emme siis onnistuneet saamaan tätä mahtumaan konferenssiohjelmaan – valitettavasti. Nuori kolarilainen laulaja toi kuitenkin tuulahduksen tästä avajaisiimme ja illallisella pajalainen Hjort- yhtye ilmensi rikasta alueemme kulttuurituotantoa.

Harstadin trubaduuri viritti meitä jo tulevan konferenssin tunnelmiin eilen illalla.

Pohjola-Norden on kansalaisjärjestö. Halusimme täällä kuulla myös nuorten ajatuksia ja siksi heitä oli kutsuttu kommentoimaan seminaarejamme. Tämä oli tärkeä avaus, mutta tähän ei pidä tyytyä. Seuraavaan konferenssiin on saatava mukaan myös nuoria osallistumaan ja aihepiirien tulee olla sellaisia, että ne kiinnostavat aidosti nuoria. Jos todella tahdomme tätä niin myös onnistumme siinä.

Hyvät ystävät,

Kalotin kansa on puhunut. Se on puhunut optimistisia, tulevaisuuteen uskovia sanoja. Se on uskaltanut katsoa lupaavia visioita. Ja se on uskaltanut lähettää rohkean viestin täältä etelään. Me emme aio tulevaisuudessakaan katsoa sivusta sitä, mitä omalla alueellamme tapahtuu. Me aiomme itse olla oman tulevaisuutemme tekijöitä.

Tämän konferenssin tekijöitä on ollut paljon. Erityisesti haluan mainita Po-No lapin piirin toiminnanjohtajan Kirsi Lanton ja hänen mukanaan kaikki Suomen Po-No työntekijät, myös Lars-Erik Häggman. Olette todella osaavaa joukkoa – onko ollut mitään, mikä ei olisi toiminut täällä? Minä en ainakaan ole huomannut

Suomen Po-No liito on pitänyt täällä työvaliokunnan kokouksen – kiitos pj. Anders Rusk, että sen tänne kutsuit ja myös Paul Lindell, Ulf sundqvist – saitte ehkä käytännössä uutta näkökulmaa Po-No työhön..

Kiitän myös piirin pj. Ulla karvoa – kaiken sen kiireen keskellä mikä kansanedustajalla on, hän on ollut vastuullinen piirin pj.

Ja lopuksi – Tuula Ervasti on vastannut tästä projektista SPA-hotelli Ylläs- Saagassa. Mitä sanotte näistä ulkoisista puitteista, joissa konferenssi on pidetty? Olen itse jäävi tätä asiaa kommentoimaan siltä osin mikä koskee hotellia ja sen laatua – olen itse ollut sitä aikoinaan tänne hankkimassa – Kolarin kunta on siinä osakkaana – Mutta sen voin sanoa, että olen ollut aidosti ylpeä kaikesta teidän toiminnastanne Tuula – keittiö on ollut loistava ja päivällisten maku viiptyy pitkään suussamme.

Kiitokset sinulle ja kauttasi koko hotellin henkilökunnalle.

Hyvät ystävät,

te teitte näistä päivistä kalotin juhlan tulemalla läheltä ja kaukaa –
toivotan teille hyvää kotimatkaa ja kahden vuoden päästä Harstadt—

Konferenssi on päättynyt.